

LUKIODIPLOMI

KUVATAIDE

OPETUSHALLITUS

2005-06

Sisältöä

Yleistä	3
Ohjeita opettajalle ja opiskelijalle	3
Arviointi	4
Arvioinnin perusteet	4
Teoksen ja työskentelyprosessin arviointi ja kriteerit	5
Esseen arviointi ja kriteerit	6
Lukiodiplomitodistuksen takaosan täyttöohje	7
Prosessikuvauslomake ja työsuunnitelma aikatauluineen	7
Opiskelijan muistilista	9
Opettajan muistilista	10
Arviointi	10
Liite	
Prosessikuvauslomake	11

© Opetushallitus

ISBN 952–13–2457–0

Helsinki. Heinäkuun 1. päivä 2005.

Yleistä

Kuvataiteessa lukiodiplomi on portfoliomuotoinen itsenäinen näyttö, joka toteutetaan yhden kurssin aikana. Lukiodiplomin suorittamiseen on opiskelijalle varattava 38 tuntia. Ennen kurssille osallistumista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna neljä (4) lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia. Lukiodiplomikurssi on aina lukion *soveltava kurssi*.

Lukuvuonna 2005–2006 lukiodiplomitehtävien teemana on *Myyteistä – kyberava-ruuteen* (tehtäväliite). Tehtävävaihtoehtoja on viisi, joista opiskelija valitsee vain yhden. Lisäksi opiskelijan on kirjoitettava kurssin päättövaiheessa essee (ensimmäinen tehtävä). Opiskelija voi käyttää työskentelynsä tukena kuvallista ja kirjallista aineistoa, jota saa kirjastoista ja museoiden Internetsivuilta, (esim. <http://www.htk.fi/kirjasto/taiteet.htm>) ja museoliiton sivulta, jolta pääsee kaikkiin Suomen museoihin sekä myös kansainvälisiin tietokantoihin (<http://www.museoliitto.fi>)

Lukiodiplomiin sisältyvän esseen kirjoittamiseen varataan 4 tuntia. Esseeseen tulee liittyä opiskelijan valitsemaan tehtävään, ja opiskelija otsikoi esseeseen itse.

Lukiodiplomitehtävät jaetaan opiskelijoille mieluiten keväällä, jotta heillä olisi riittävästi aikaa tutustua niihin, hankkia aineistoa ja pohtia omia ratkaisujaan. Tehtävien jakaminen keväällä on tärkeää varsinkin silloin, kun diplomikurssi sijoittuu syksyn ensimmäiseen jaksoon. Kurssin alussa (n. 2 h) opettaja käy yhdessä opiskelijoiden kanssa läpi tehtävät ja arviointiperusteet sekä jakaa opiskelijoille kuvataiteen lukiodiplomin ohjeistuksesta osiot:

- Ohjeita opettajalle ja opiskelijalle
- Opiskelijan muistilista.

Opiskelijan tulee kurssin alussa täyttää prosessikuvauslomakkeen osa 1 (liite s 11) ja esittää työsuunnitelma aikatauluineen opettajalle. Aikataulu on osoittautunut hyväksi välineeksi työn rajaamisessa sellaiseksi, että sen suorittaminen on mahdollista yhden kurssin aikana. Kummastakin paperista otetaan kopio sekä opiskelijalle että opettajalle.

Tässä työskentelyn vaiheessa opiskelijalla on oikeus saada opettajan ohjausta. Opettajalla on oikeus rajata opiskelijan toimintamuotoja.

Taiteellinen työskentely suoritetaan *itsenäisesti* opettajan valvonnassa ja essee kokeenomaisessa tilanteessa (4 h). Työn suunnittelun, teknisen ja materiaallisen toteutuksen tulee olla opiskelijan tekemä. Mahdollisesti koulun ulkopuolella tehtävistä osuuksista esimerkiksi valokuvaamisesta (paikat ja ajankohdat) on sovittava erikseen opettajan kanssa.

Lukiodiplomikurssista kerättävän portfolion tavoitteena on tehdä näkyväksi sekä työskentelyprosessi että lopputuloksena syntynyt teos. Prosessin esittämisessä ovat tärkeitä tekijän työ- ja ajatteluprosessien tallentaminen, niiden pohdinta ja arviointi. Näiden tavoitteiden toteutumista auttaa työpäiväkirjan pitäminen kurssin aikana. Työpäiväkirjaa voi käyttää tukena myös prosessikuvauslomakkeen osan 2 täyttämässä ja esseeseen kirjoittamisessa.

Lukiodiplomin arvioinnin avoimuutta ja kehittämistä tukee portfolionäyttely, johon liitetään julkinen arviointikeskustelu. Näyttelyn järjestäminen on lukioille vapaaehtoista oppilaitoksen omaa kehittämistyötä.

Ohjeita opettajalle ja opiskelijalle

Sisältö

- Kuvataiteen lukiodiplomin osat
- Arviointi
 - Arvioinnin perusteet

- Teoksen ja työskentelyprosessin arviointi ja kriteerit
- Esseen arviointi ja kriteerit.
- Portfolion kokoaminen arvioitavaksi
 - Prosessikuvauslomake ja työsuunnitelma aikatauluineen.

Kuvataiteen lukiodiplomi koostuu seuraavista osista:

1 Portfolio	2 Kirjallinen tehtävä
<i>3/4 arvosanasta</i> Teos Työskentelyprosessin kuvaus	<i>1/4 arvosanasta</i> Essee
3 Työpäiväkirja	4 Prosessikuvauslomake
<i>Opiskelija pitää työpäiväkirjaa, jota hyödyntää työskentelyprosessin kuvauksessa ja kirjallisessa tehtävässä. Työpäiväkirjaa ei jätetä arvioitavaksi.</i>	<i>Lomake liitetään portfolioon. Sitä ei kuitenkaan arvioida.</i>
	Prosessikuvauslomake täytetään lukiodiplomikurssin alussa ja lopussa.

Arviointi

Lukiodiplomin suorituksen arvioi lukion opettaja ja yksi kuvataiteen asiantuntija. Kumpikin arvioitsija suorittaa arvioinnin ensin itsenäisesti. Lopullisen arvosanan he päättävät yhdessä. Mikäli arvioitsijat eivät pääse yksimielisyyteen rehtori määrää kolmannen arvioitsijan. Lukiodiplomisuorituksista laaditaan arvostelupöytäkirja, jonka kumpikin arvioitsija allekirjoittaa. Arvostelupöytäkirja tallennetaan lukion arkistoon.

Lukiodiplomisuorituksen arviointi kohdistuu tehtävän mukaiseen valmiiseen teokseen ja työskentelyprosessin esittämiseen sekä kirjalliseen tehtävään. Teoksen ja työskentelyprosessin (= portfolio) vaikutus lopulliseen arvosanaan on kolme neljäsosaa (3/4) ja kirjallisen tehtävän yksi neljäsosa (1/4). Lukiodiplomin suorituksesta annetaan aina yleisarvosana asteikolla 1–5 seuraavasti:

- 5 = erinomainen
- 4 = kiitettävä
- 3 = hyvä
- 2 = tyydyttävä ja
- 1 = hyväksytty.

Numeroarvioinnin lisäksi lukiodiplomitodistukseen merkitään lukiodiplomin osat, tehtävän aihe ja toteutustapa sekä annetun kokonaisarvioinnin kriteerit, portfolio, teos, työskentelyprosessi ja ulkoasu (ks. todistuksen sisältö).

Todistuksen lisäksi opiskelijalle annetaan pyydettyessä arviointilausunto, jonka allekirjoittavat arvioitsijat.

Arvioinnin perusteet

Portfolion arvioinnin lähtökohtana ovat yleiset ja tehtäväkohtaiset perusteet. Yleiset arvioinnin perusteet koskevat kaikkia tehtävävaihtoehtoja. Arvioinnin perusteissa on määriteltä arvioinnin kohteet ja -kriteerit. Sekä yleisiä että tehtäväkohtaisia perusteita ja kriteereitä sovelletaan aina suhteessa tehtävän määrittelyyn ja suorittamisohjeeseen. Portfolion ja esseen perusteella arvioidaan opiskelijan näyttösuoritus.

Kriteerit on määritelty keskimmäistä arvosanaa 3 vastaavaksi. Arvosanaa 3 parempia arvosanoja varten on annettu joitain kriteerejä. Määrittelyn pohjalta arvioitsijat muodostavat arvosanasta 3 poikkeaville arvosanoille kriteerit.

Teoksen ja työskentelyprosessin arviointi ja kriteerit

Prosessia arvioidaan vain portfolioissa esitetyn perusteella. Tämän takia työskentelyprosessin näkyvyyteen ja esittämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Prosessia arvioidaan kolmesta näkökulmasta.

Sisällölliset ja ilmaisulliset lähtökohdat ja päämäärät:

- Opiskelijan työ vastaa valittua tehtävää

Kriteerit: Opiskelija kykenee löytämään henkilökohtaisen näkökulman valitsemaansa tehtävään. Työssä ilmenee tekijän päämäärät. Tekijä on työssään yhdistänyt aiheen ja ilmaisun kokonaisuudeksi. Arvosanaa 3 paremmassa suorituksessa opiskelijan tavoitteet ovat selkeitä ja opiskelijan ilmaisu tukee erityisen hyvin aihetta ja hän on kyennyt tehtävän pohjalta välittämään työssään itselleen tärkeitä merkityksiä.

Suunnittelu- ja työskentelyprosessin hallinta:

- Aiheen ja ilmaisukeinojen tutkiminen eri näkökulmista ja työn kehittäminen luonnosten, kokeilujen, mallien ja sanallisten ideoiden avulla
- Ennakkoluulottomuus ja ongelmanratkaisukyky muodon etsimisessä sekä erilaisien kuvallisten tai kirjallisten tai kuvallisten lähteiden käyttö omien ideoiden kehittämisessä

Kriteerit: Opiskelija on tutkinut aihettaan erilaisin tavoin ja esittää siitä luonnoksia, kokeiluja tai malleja, joilla on yhteys opiskelijan tavoitteisiin. Arvosanaa 3 paremmassa suorituksessa opiskelija osoittaa ennakkoluulottomuutta kokeilujen tekemisessä. Hän pyrkii luovasti ja päämäärätietoisesti etsimään erilaisia ratkaisuja asettamiensa tavoitteiden suuntaisesti.

Valinnat ja itsearviointikyky:

- Erilaisien kokeilujen ja ratkaisujen kriittinen tarkastelu, valintojen perustelu ja toimivuussuhteessa omiin tavoitteisiin
- Työskentelyprosessin kannalta keskeisten ongelmien oivaltaminen, prosessin kulun jäsentäminen (mm. luonnoksia, kokeiluja ja malleja järjestämällä, arvioimalla ja prosessia kirjaamalla)

Kriteerit: Opiskelija ymmärtää joitain työskentelyprosessin kannalta tärkeitä näkökohtia ja osaa niiden avulla jäsentää prosessin etenemistä. Opiskelija kykenee osoittamaan työnsä ansioita ja puutteita ja perustelemaan valintojaan. Arvosanaa 3 paremmassa suorituksessa opiskelija löytää työskentelyprosessin etenemisen kannalta keskeisiä piirteitä, osaa jäsentää prosessia ja ymmärtää siihen vaikuttaneita tekijöitä. Opiskelija kykenee arvioimaan työnsä vahvuuksia ja puutteita ja perustelemaan valintansa suhteessa omiin tavoitteisiinsa.

Kuvallisten ilmaisukeinojen, materiaalien ja tekniikoiden hallinta:

- Muoto ja sisältö tukevat toisiaan
- Tekijä osaa käyttää kuvallisia elementtejä ja niiden muuntelua sekä materiaalien ominaisuuksia ja tekniikan mahdollisuuksia tavoitteittensa ilmaisemisessa

Kriteerit: Opiskelijan työskentely osoittaa kuvallisten ilmaisukeinojen, materiaalin ja tekniikkojen hallintaa, ja hän on osannut valita teoksensa sisältöön sopivan ilmaisumuodon. Arvosanaa 3 paremmassa suorituksessa teos on ehyt ja vaikuttava kokonaisuus, jossa kuvalliset ilmaisukeinot, materiaalit ja tekniikat tukevat toisiaan ja tekijänsä tavoitteita.

Kokonaisarviointi portfolioista, teos, työskentelyprosessi ja ulkoasu:

- Portfolion kiinnostavuus ja sisällön ja ulkoasun keskinäinen yhteys
- Portfoliossa näkyvät prosessiajattelu, prosessin eteneminen ja teokseen vaikuttavat tekijät
- Portfolion taiteellinen toteutus
- Opiskelijan kyky tiedostaa ja ymmärtää oppimistaan.

Arvosanojen 3, 2 ja 1 kriteerit: Portfolio kertoo tekijänsä tavoitteista. Portfoliossa on havaittavissa pyrkimystä taiteelliseen toteutukseen ja työstä hahmottuu tekijän valitsema näkökulma teemaan.

Arvosanojen 4 ja 5 kriteerit: Portfolio kertoo tekijänsä tavoitteista. Portfolio muodostaa taiteellisen kokonaisuuden, jossa sisältö ja esittämismuoto tukevat toisiaan. Kokonaisuus on visuaalisesti kiinnostava. Opiskelija osoittaa johdonmukaisuutta itsearviointinnsaan ja tarkastelee teoksen ja prosessin vuorovaikutusta oman oppimisen näkökulmasta.

Tehtäväkohtaiset arviointiperusteet:

- Tehtäväkohtaiset arviointiperusteet ovat tehtävien yhteydessä

Esseen arviointi ja kriteerit

Kirjallisen tehtävän arviointi kohdistuu opiskelijan taiteentuntemukseen, hänen kykynsä yhdistää oma työskentely johonkin kuvataiteen ilmiöön tai muuhun keräämäänsä tausta-aineistoon. Arvioinnin kohteena on myös kirjoittajan kyky ilmaista sanallisesti ajatuksiaan. Essee on kaunokirjallinen teksti, jossa korostuu kirjoittajan omakohtainen pohdinta. Se antaa tilaa subjektiivisuudelle ja oman työn kriittiselle arvioinnille.

Esseessä pohditaan omaa prosessia ja teoksen lähtökohtia:

- Essee osoittaa opiskelijan taiteen tuntemusta ja syventää portfolioissa kuvattua prosessia

Esseen kielellinen ilmaisu:

- Esseen kielellinen ilmaisu vastaa sisältöä ja opiskelija osoittaa hallitsevansa kuvataiteen sanastoa

Arvosanojen 3, 2 ja 1 kriteerit: Esseessä opiskelija osaa kertoa omaan työhönsä vaikuttaneista taidesuunnista tai teoksista ja niiden tekijöistä sekä muusta keräämistään tausta-aineistoista. Opiskelija käyttää tehtävään soveltuvia lähteitä. Kieliasu on selkeä.

Arvosanojen 4 ja 5 kriteerit: Esseessä opiskelija pohtii syvällisesti ja luovasti valitsemaansa aihetta. Opiskelija tiedostaa valitsemansa näkökulman ja osaa välittää näkemyksiään muille perustellusti. Hän tiedostaa, miten jokin taidesuunta tai teos ja sen tekijä ovat vaikuttaneet hänen työhönsä. Hän osaa valita esseeseensä olennaisen keräämistään tausta-aineistosta ja lähteistään. Kieliasu on selkeä.

Portfolion kokoaminen

Opiskelija kokoaa arvioitavan portfolion lukiodiplomikurssilla syntyneestä materiaalista. Portfolio perustuu siis opiskelijan toteuttamaan tehtävään. Portfolio muodostuu työskentelyprosessin kuvauksesta ja lopullisesta teoksesta. Portfoliossa kerrotaan

- työn vaiheista
- esitellään ajallisessa järjestyksessä tehdyt luonnokset
- kokeilut
- kuvalliset tutkielmat
- mallit
- esikuvat
- muu lähdeaineisto.

Portfoliosta täytyy ilmetä prosessin kulku, missä järjestyksessä idealuonnokset, kuvalliset tutkielmat ja lopullinen teos on tehty. Kaikki luonnokset ja muu syntyvä aineisto numeroidaan ja päivätään jo työskentelyvaiheessa.

Työskentelyn monipuolinen dokumentointi tukee ideoiden kehittelyä ja ratkaisujen tekemistä ja helpottaa prosessikuvauslomakkeen osan 2 täyttämistä. Eri työvaiheita voi dokumentoida valokuvaamalla. Myös työpäiväkirjan pitäminen lukiodiplomikurssin aikana tuottaa aineistoa, joka auttaa lomakkeen täyttämistä. Työpäiväkirjaa ei sellaisenaan jätetä arvioitavaksi, vaan opiskelija valitsee siitä oman prosessinsa kannalta olennaiset asiat.

Tekijä valitsee portfolion muodon (salkku, kirja, video, cd-rom jne). Portfolion ulkoasun tulee olla perusteltu suhteessa valittuun tehtävään.

Lukiodiplomitodistuksen takaosan täyttöohje

Lukiodiplomin osat

- 1 Portfolio
 - 3/4 arvosanasta
 - sisältää teoksen ja työskentelyprosessin kuvauksen
- 2 Kirjallinen tehtävä
 - 1/4 arvosanasta
 - sisältää esseen
- 3 Tehtävä: Ikoni, idoli, identiteetti

Teoksessa on tutkittu erilaisia nuorten idoleita. Teos on toteutettu valokuvan keinoin, ja se sisältää sekä mustavalkoisia valokuvia että värillisiä digitaalisia kuvia.

Annetun kokonaisarvosanan kriteerit

(Teksti arvosanalle 3, 2 ja 1)

Portfolio kertoo tekijänsä tavoitteista. Portfoliossa on havaittavissa pyrkimystä taiteelliseen toteutukseen ja työstä hahmottuu tekijän valitsema näkökulma teemaan.

Esseessä opiskelija osaa kertoa omaan työhönsä vaikuttaneista taidesuunnista tai teoksista ja niiden tekijöistä sekä muusta keräämistään tausta-aineistoista. Opiskelija käyttää tehtävään soveltuvia lähteitä. Kieliasu on selkeä.

(Teksti arvosanalle 4 ja 5)

Portfolio kertoo tekijänsä tavoitteista. Portfolio muodostaa taiteellisen kokonaisuuden, jossa sisältö ja esittämismuoto tukevat toisiaan. Kokonaisuus on visuaalisesti kiinnostava. Opiskelija osoittaa johdonmukaisuutta itsearvioinnissaan ja tarkastelee teoksen ja prosessin vuorovaikutusta oman oppimisen näkökulmasta.

Esseessä opiskelija pohtii syvällisesti ja luovasti valitsemaansa aihetta. Opiskelija tiedostaa valitsemansa näkökulman ja osaa välittää näkemyksiään muille perustellusti. Hän tiedostaa, miten jokin taidesuunta tai teos ja sen tekijä ovat vaikuttaneet hänen työhönsä. Hän osaa valita esseeseensä olennaisen keräämistään tausta-aineistosta ja lähteistään. Kieliasu on selkeä.

Prosessikuvauslomake ja työsuunnitelma aikatauluineen

Prosessikuvauslomake (liite 2)

Portfolioon liitetään erillinen prosessikuvauslomake, joka sisältää:

- tehtävävalinnan perustelun ja tavoitteet
- työprosessin kuvauksen
- suoritettun työn itsearvioinnin.

Lomakkeen 1. osa täytetään ennen varsinaisen portfolioyöskentelyn aloittamista.

Lomakkeen 2. osa täytetään kurssin viimeisenä päivänä, jonka jälkeen se palautetaan portfolioon yhteydessä opettajalle.

Prosessikuvauslomaketta ei sellaisenaan arvioida. Se on tarkoitettu tukemaan arviointia, selventämään arvioitsijoille tekijän lähtökohtia ja prosessin etenemistä.

Työsuunnitelma aikatauluineen

Työsuunnitelma aikatauluineen liitetään portfolioon, mutta sitä ei arvioida.

Opiskelijan muistilista

Suoritat lukiodiplomin *itsenäisesti* valvonnan alaisena, mikä tarkoittaa sitä, että työskentelyn aikana et saa opettajan ohjausta.

- Tutustu tehtäviin hyvissä ajoin
- Kerää valitsemaasi tehtävää varten etukäteen taustatietoa sekä kuvallista että kirjallista materiaalia
- Tee luonnoksia ja pohdi vaihtoehtoja jo ennen varsinaista diplomikurssia. Voit liittää ne portfolioosi todisteina kuvallisesta ajattelu- ja suunnitteluprosessistasi. Muista merkitä jokaiseen luonnokseen päivämäärä
- Täytä prosessikuvauslomakkeen osa I (liite 1) heti kurssin alussa. Määrittele tehtävä, tavoitteet, toteutustapa
- Laadi työsuunnitelma aikatauluineen (työskentelyaika on 30 h). Kurssin tuntimäärästä (38 h) on varattu tehtävän antoon ja portfolioon keruuseen 4 tuntia ja kirjalliseen osuuteen 4 tuntia
- Anna täyttämäsi prosessikuvauslomake ja laatimasi työsuunnitelma aikatauluineen opettajalle. Pyydä itsellesi niistä kopiot, jotta voit seurata omaa työskentelyäsi ja ajankäyttöäsi
- Pohdi ja hanki hyvissä ajoin materiaali, jonka haluat ottaa mukaan kirjoittaessasi esseitä, johon varataan 4 tuntia kokeenomaisessa tilanteessa
- Pidä työpäiväkirjaa, johon merkitset muistiin sekä työskentelyn kulun (raportti) että omat ideasi, ajatuksesi ja pohdintasi (reflektio). Tarvitset muistiinpanojasi, kun keräät kurssin päättyessä portfolioon arvioitsijoita varten ja kirjoittaessasi esseen sekä täyttäessäsi lomakkeen kohtaa 2
- Laadi kurssin päätteeksi arvioitava portfolio. Portfoliossa arvioinnin kohteena on työskentelyprosessin kuvaus, joka perustuu tekemiisi
 - luonnoksiin
 - kokeiluihin
 - malleihin
 - esikuviin
 - tai muuhun valmistavaan työhön
 - valmiiseen teokseen.

Liitä portfolioosi prosessikuvauslomake ja työsuunnitelma aikatauluineen. Käytä työpäiväkirjaa lomakkeen täyttämisen tukena. Päiväkirjaa ei liitetä portfolioon. Prosessikuvauslomakkeessa (liite 1/osa II) selostat työsi kulun ja kerrot omista pohdintoistasi kurssin aikana. Lomakkeessa esitettyjen kysymysten lisäksi voit pohtia esimerkiksi seuraavia asioita:

- Mikä oli vaikeaa?
- Miten ratkaisit ongelman
- Mistä sait idean työhösi?
- Kuinka kehitit sitä eteenpäin?

Opettajan muistilista

- Jaa jo keväällä tehtävät opiskelijoillesi. Tämä on tärkeää varsinkin silloin, kun diplomikurssi sijoittuu lukuvuoden ensimmäiseen jaksoon
- Käytä lukiodiplomikurssin kaksi ensimmäistä tuntia tehtäviin ja arviointiperusteisiin tutustumiseen yhdessä opiskelijoiden kanssa
- Pyydä opiskelijoita täyttämään prosessikuvauslomake (liite 1 osa I) ja laatimaan työsuunnitelma aikatauluineen ja jättämään ne sinulle ennen varsinaista työskentelyn aloittamista. Ota niistä kopiot ja jaa opiskelijoille. Kehota heitä aika ajoin tarkistamaan laatimaansa työsuunnitelmaa ja aikataulua. Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta työsuunnitelman ja aikataulun laatimisessa
- Varaa kurssin päätteeksi 4 tuntia (esim. koeviikolla) esseen kirjoittamiseen
- Varaa kurssin lopussa noin 2 tuntia portfolion kokoamiseen ja prosessikuvauslomakkeen osan II (työskentelyn itsearviointi) täyttämiseen
- Järjestä näyttely ja töiden julkinen esittely muille opiskelijoille ja vanhemmille. Näyttelyn järjestäminen ja oman työn esittely on vapaaehtoista lukion toimintaa, mutta hyvä menetelmä kehittää kuvataiteen lukiodiplomia ja tehdä se tunnetuksi

Arviointi

- Arvioi työt ensin itse. Sulje arvosanasi kirjekuoreen
- Pyydä toista arvioitsijaa arvioimaan portfoliot itsenäisesti
- Järjestä yhteinen tapaaminen, jossa päätätte arvosanoista. Ellette pääse yksimielisyyteen, rehtori määrää kolmannen arvioitsijan
- Laadi yhdessä toisen arvioitsijan kanssa diplomitodistukseen opiskelijan työn arviointikriteerit kuvataiteen lukiodiplomin ohjeistuksen mukaisesti (ks. Arvioinnin perusteet)
- Pidä arviointipöytäkirjaa. Kummankin arvioitsijan allekirjoittama pöytäkirja tallennetaan lukion arkistoon
- Opiskelijan pyytäessä laadi yhdessä toisen arvioitsijan kanssa arviointilausunto. Arviointilausunnossa perustelette arvosanan lyhyesti. Siinä tarkastellaan työn vahvuuksia ja puutteita. Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja työn ansioita korostavaa

Prosessikuvauslomake

Kokelaan nimi

Lukio

Osa 1

Kuvaus työskentelyn lähtökohdista ja päämääristä

Tämä osa täytetään aiheen valinnan jälkeen ennen varsinaisen työskentelyn aloittamista. *Voit halutessasi käyttää lisäpaperia.* Lomake annetaan opettajalle ennen työskentelyn aloittamista. Vastaa ainakin seuraaviin kysymyksiin.

- 1 *Miksi valitsit kyseisen aiheen?
Mikä sinua aiheessa kiinnostaa?*

- 2 *Mitkä ovat työskentelysi päämäärät ja tavoitteet?*

Kuvaa lyhyesti työskentelysi päämääriä ja tavoitteita käyttäen apuna seuraavia kysymyksiä:

- *Mitkä ovat työsi sisällölliset lähtökohdat, mitä haluat työlläsi tai mitä haluat tutkia?*
- *Mitkä ovat työsi ilmaisulliset lähtökohdat?*
- *Perustele ilmaisumuotojen, teknikoiden ja materiaalien valintoja.*

Osa 2

Työskentelyn itsearviointi

Tämä osa täytetään työskentelyn loppuksi. Vastaa ainakin seuraaviin kysymyksiin:

- *Kuvaile miten kehittelet työskentelylle asettamiasi sisällöllisiä ja ilmaisullisia lähtökohdita (työskentelyn eteneminen) ja miten onnistuit asettamiesi päämäärien ja tavoitteiden saavuttamisessa.*
- *Jos mahdollisesti muutit työskentelyn aikana lähtökohdiasi, niin perustele miten ja miksi.*

Jatka kääntöpuolelle, käytä tarvittessasi lisäarkkeja.